

Jussi Wihonen ps

## Kirjallinen kysymys Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan työllisyys-tilanteesta

### Eduskunnan puhemiehelle

Suomalaisten suuri työttömyys ja samaan aikaan yritysten työvoimapula ovat suuria ongelmia. Ongelma näkyy erityisesti Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan alueilla. Syyskuussa Pohjois-Karjalassa työttömiä oli noin 12 % työvoimasta, kun määrä koko maassa oli noin 8,6 %. Kaikkiaan työttömiä oli syyskuussa Tilastokeskuksen mukaan 161 000.

Tilastokeskuksen mukaan koko maassa avoimia työpaikkoja oli syyskuussa 50 900, joista noin viidennes oli Pohjois- ja Itä-Suomessa. Suuri tarve työvoimalle on vähittäiskaupan ja teollisuuden alalla ja erityisesti sosiaali- ja terveystaloudella. Koko maassa näiden alojen työpaikkojen osuus avoimista paikoista oli jopa 60 %.

On selvää, että meillä on suuri ongelma saada ihmisiä töihin ja yrityksillä suuri ongelma saada tarvitsemaansa työvoimaa. Työttömät ja avoimet työpaikat eivät kohtaa. Pohjois-Karjalassa ongelmana on saada sosiaali- ja terveystalouden osaajia. Nykyiset työntekijät keskittyvät Joensuun alueelle. Rakennus- ja teollisuusala tarvitsevat myös tekijöitä, ja yritysten katseet ovat kääntyneet ulkomaille. Paljon on puhuttu saatavuusharkinnan poistosta.

Jos Suomesta ei löydy osaamista, pitää sitä tuoda ulkomailta. Ongelma on kuitenkin suuri, jos Suomesta tai Euroopan unionista, 500 miljoonan ihmisen alueelta, ei löydetä työvoimaa, vaan sitä täytyy tuoda unionin rajojen ulkopuolelta. Naapurimaassamme Ruotsissa saatavuusharkinta poistettiin, mutta tutkimusten mukaan sivuvaikutuksena työperäinen maahanmuutto ja turvapaikkamuutto sekoittuivat keskenään. Työlupajärjestelmästä tuli lähinnä muuton mahdollistamisen väylä, pikatie länteen. Kaiken lisäksi järjestelmä ei ole ollut sen nopeampi kuin Suomen nykyinen saatavuusharkintajärjestelmä.

Nyt ongelmana on, että EU-/ETA-alueen ulkopuolelta työllistytään matalapalkkaisille aloille. Vaarana on, ettei heidän palkkansa riitä elämiseen, jolloin he tarvitsevat valtion tukia. Perheenyhdistämisissä puolisoitten vaikutukset on otettava myös huomioon, jolloin valtion tukien merkitys korostuu entisestään. Työpanoksesta on yhteiskunnalle vähän hyötyä, jos työntekijän tukiin kuluu enemmän rahaa. Saatavuusharkinnan poistoa ei voida pitää ratkaisuna Suomen työllisyysongelmaan. Tällä hetkellä saatavuusharkinnasta on kuitenkin vapautettu tiettyjä ammattikuntia tietyillä alueilla, esimerkiksi Uudellamaalla ravintola- ja siivousalan ammatteja.

## Kirjallinen kysymys KK 281/2019 vp

Suomi tarvitsee osaavaa työvoimaa, oli se sitten kotimaista tai ulkomaista. Esimerkiksi Pohjois-Karjalan yrityksissä ulkomaalaisesta työvoimasta on saatu hyvää palautetta ja työntekijöitä kuvattu ahkeriksi. Suuri ongelma on suomalaisten työllistymisessä. Työn vastaanottamisesta ja tarjoamisesta on tehtävä joustavampaa. Ulkomaalaiset työntekijät ovat apu, mutta eivät ratkaisu. Etenkin kun työskentely Suomessa edellyttää kielen osaamista. Ensisijaisesti Suomen hallituksen tehtävänä on työllistää oman maansa kansalaiset. Osaava, ahkera ja lainkuuliainen työvoima on tervetullutta, mutta vähiten Suomi kaipaa julkisen talouden lisäkuormittamista.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Mitä toimia hallitus aikoo tehdä, jotta työllisyystilanne paranee Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa ja*

*mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, että yritysten työllisyystarpeisiin pystytään vastaamaan ja*

*miten hallitus aikoo varmistaa, että EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulevat työntekijät eivät polje alas suomalaista palkkatasoa ja he pystyvät elämään maassamme ilman, että heidän tarvitsee tukeutua valtion tukijärjestelmään?*

Helsingissä 31.10.2019

Jussi Wihonen ps